

blot de indre, men ogsaa de ydre Forhold have bidraget meget til at svække denne Villie, og selv fra Regjeringens Side har den i de mellemliggende Aar ikke nydt tilstrækkelig Støtte. Man var kjed af Krigen, inden man var tilende med den, og begyndte strax at lappe det sammen, som da var brudt, og som helst maatte være brudt for bestandig. Det er intet Under, at Villien til Forsvaret, den enige Stemning, som dengang gjorde det danske Folk saa stor Værd, svandt ind; men naar en Forfatter, hvis Skrift i disse Dage er blevet omdelt i Thinget, udeleer Mangelen paa Enighed i Forsvarssagen fra Partispiliden, saa siger jeg, at det Omvendte er Tilfældet; det er Partispiliden, der kommer af, at vi ikke ere enige i Forsvarssagen. Følgen af denne Uenighed har været, at denne Sag har maattet forceres frem gennem Agitation. Dette er ikke heldigt; man kommer altid derved til at stille en Sag paa Spidsen, og man forbittrer og ægger dobbelt den Modstand, den møder. Det er maaste endnu mindre heldigt, at denne Agitation med Rette eller med Urette — jeg skal ikke afgjøre det — antages at være udgaaet fra det høitværede Krigsministerium. Den anden Banstelighed, som møder os, ligger i selve Lovforslagets Indhold, den ligger i Beskaffenheden af den Landbefæstning, som er tænkt dragen om Kjøbenhavn. Jeg er ikke Tekniker, taler kun som Lægmand og skal ikke paa nogen Maade drøfte den ene eller den anden Befæstnings Hensigtsmæssighed; men jeg vil gjøre opmærksom paa, at det for mig staar som en Gaade, hvorledes denne store Befæstning skal kunne forenes med den Hærlov, vi for halvandet Aar siden have vedtaget. Den ærede Krigsminister har negtet at svare paa Spørgsmaalet herom, jeg skal ikke friste ham, jeg vil fuldstændig respektere hans Diskretion; men jeg kan navnlig ikke forstaa, hvorledes denne Landbefæstning i Fredstid skal kunne faae den tilstrækkelige Befæstning, og naar den ikke kan faae det, saa siger jeg, saa er Kjøbenhavn akkurat ligesaa dan faren, efterat den har faaet Befæstning, som i 1807. Da havde vi et stort Krigsmiddel liggende, som vi ikke kunde bevogte, fordi Hæren var lagt ned i Holsten, jeg tror paa et Regiment nær eller saa omtrent. Man kan ikke lufte Fortæ og Fæstninger af som et Stab og sige: Nu have vi det staaende, indtil vi skulle bruge det. Nei, man maa virkelig passe godt paa det, og det koster forholdsvis meget mere at bevogte i Fredstid, end det vilde koste at forsvare under en kortere eller længere Krig. Som sagt, det forstaaer jeg ikke. Jeg tror dernæst, at med Hensyn til denne Fæstnings Tilveiebringelse og de dertil knyttede Foretagender er det en noget vel lang Tid at regne paa, 12 Aar. Man kan ikke gaa ud fra, at Freden i Europa vil blive bevaret saa længe, og man kan heller ikke med nogensomhelst Sikkerhed gjøre Regning paa de Midler, som man har tænkt at ville anvende

til Befæstningernes Tilveiebringelse. Nu kunde man vel dertil sige — og det er jo ogsaa sagt i Præmisserne til Lovforslaget — at saa kunde man jo gjøre Laan, og dette indbringer jeg gjerne; men jeg vil gjøre opmærksom paa, at heller ikke for disse Udgifter kan den Grændse, som er dragen, synes synderlig fast. Der er blevet gjort opmærksom paa, at der med Befæstningens Fuldsførelse vilde følge en aarlig Udgift af 780,000 Kroner; men jeg paastaar, at naar der skal være Tale om en forsvarelig Bevogtning af Fæstningsværkerne i Fredstid, saa maa Udgiften være ikke lidet større, og min ærede Kollega fra Kjøbenhavn (Blom) gjorde igaar opmærksom paa, at Befæstningskredsen ogsaa havde sine meget svage Punkter, idet de Oversvømmelser, som man skalde gjøre Regning paa, ikke vilde nytte til Noget i tørre Sommere eller i Frostvintre, hvorved der ogsaa meget let kunde foranlediges en endnu større Udvidelse af Udgettet. Det er dernæst ogsaa en Markværdighed ved Lovforslaget, at en Del af de foreslaaede Arbejder, og det en Del, som jeg tror burde være den, som der først maatte tages fat paa, nemlig Anlegget ved Aggersøfund, er udfat til de sidste Aar af de 12 Aar. Til Forsvar for den store Fæstningsplan paa Landsiden af Kjøbenhavn, har man baade i Lovforslagets Motiver og i de Ytringer, der ere faldne her i Salen, forudsat Sandsynligheden af et Angreb paa Sjælland. Jeg maa tilføje, at jeg finder ikke et saadant Angreb sandsynligt. I det samme Flyveskrift, som jeg nylig omtalte, er det sagt, at man vilde erobre Sjælland i Kjøbenhavn. Dersom man vilde det, saa vilde man efter min Mening bære sig ad ligesom den Mand, der, for at komme til Solbæk, først reiste til Korsør og dervfra lod sig kjøre paa en Vogn til Kallundborg og dervfra kjørte ad Jernbane til Solbæk, thi Sjælland er desværre aabent for den eneste Magt, som kunde have nogen Interesse af at bemægtige sig det. Naar det er blevet sagt, at det var utænkeligt, at der kunde foregaa en Afskillelse ved Store Belt, vil jeg dertil svare, at det er det ene Rimelige, thi Kongeriget Sjælland vilde ikke have lang Tid tilbage at leve i; det vilde blive nødsaget til at slutte sig enten til den ene eller den anden Side. Altsaa, jeg anser et Angreb paa Sjælland som det mindst sandsynlige Angreb, det vil sige, jeg anser et Angreb med Landgangsforseg, et Angreb af en Fjende, der paa en Maade sender en Division paa 30,000 Mand over til Sjælland med alt det Tilbehør, som et saadant Armeekorps behøver, for at erobre Sjælland, for overordentlig lidet sandsynligt; men sfer det nogensinde — hvad jeg ikke haaber at opleve — saa sfer det med Samstemning af andre Stormagter, og den Udfigt, som der aabnes til, at vi kunne holde ud i nogle Uger eller nogle Maaned, for at en fremmed Magt kunde komme os